

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ В М. ДОБРИЧ (БОЛГАРІЯ)
ВИЩА ШКОЛА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН І СУСПІЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
В М. ХЕЛМ (ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА ТУРИЗМУ ТА ЕКОЛОГІЇ В М. СУХА БЕСКИДЗЬКА (ПОЛЬЩА)
ІНФОРМАЦІЙНІ ПАРТНЕРИ:
УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ М. ПЛОВДИВ (БОЛГАРІЯ)
ВИЩА ШКОЛА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАУК М. ПШЕВОРСЬК (ПОЛЬЩА)
“ASPECT-PRO LTD” (БОЛГАРІЯ)
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ЧДТУ

МАТЕРІАЛИ
XV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ТУРИСТИЧНИЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ
БІЗНЕС В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННЯ»

28-29 березня 2024 року, м. Черкаси

Черкаси

2024

УДК 379.85:640.4(063)
ББК 65.433
М34

Рекомендовано вченою радою
Черкаського державного
технологічного університету,
протокол № 8 від 15 квітня 2024 р.

Редакційна колегія:

Григор О. О., д-р політ. наук, професор;
Лазуренко В. М., д-р іст. наук, професор;
Ченурда Г. М., д-р іст. наук, професор;
Ченурда Л. М., д-р екон. наук, професор

Відповідальна за випуск: *Старинець О. А.*

Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції
М 34 «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 28-29 березня 2024 року, м. Черкаси [Текст]: у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Т.1. – Черкаси: ЧДТУ, 2024. – 155 с.

Розглянуто актуальні питання стратегічного розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в Україні і світі. Проаналізовано сучасні тенденції, проблеми державного регулювання та інтеграції України до світового простору в галузі туризму. Розкрито актуальні проблеми менеджменту та маркетингу, планування та прогнозування діяльності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу. Проаналізовано науковий базис новітніх технологій в галузі туризму.

Для науковців, студентів, аспірантів та фахівців галузі.

УДК 379.85:640.4(063)
ББК 65.433

ЗМІСТ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Чепурда Л. М. АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗ ГОСТИННИХ КРАЇН ЄВРОПИ І СВІТУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	3
Чепурда Л. М., Луцький І. М. АЛГОРИТМИ ВИХОДУ НАЦІОНАЛЬНИХ ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ НА МІЖНАРОДНИЙ РИНОК	6
Чепурда Л. М., Мокрий А. В. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	8
Бєлікова М. В. ТЕНДЕНЦІЇ В ТУРИЗМІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЇВ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	10
Бойко З. В. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗОРОВЧИХ ТУРИСТИЧНИХ ЗАКЛАДІВ	11
Довгань Н. С. КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ ЕФЕКТИВНОЇ КЛАСТЕРНОЇ СПІВПРАЦІ В ТУРИЗМІ.....	14
Золотухіна І. В., Івашина Л. Л. СТАН СВІТОВОГО РИНКУ ТА СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ КАВОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	18
Зубехіна Т. В. СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	20
Лепкий М. І., Смаль Б. А. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СФЕРИ МАНДРІВОК В УКРАЇНІ	22
Лисяна В. О. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОГО ОПЕРЕЙТИНГУ	25
Матусевич А. М. ТУРИЗМ ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ...	28
Плецан Х. В., Сіваченко М. О. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	30
Смирнов І. Г., Любіцева О. О., Гринюк Д. Ю. ТУРИСТИЧНИЙ БРЕНД ІЗРАЇЛЮ: ДОРОГА ГАНДІ	33
Субота В. В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ В СВІТІ ТА В УКРАЇНІ	36
Субота В. В. РОЛЬ ТУРИЗМУ У ФОРМУВАНІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	39
Ткачова С. С. УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ ТА РОЗВИТКОМ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ	41
Чорна Л. В., Польова Л. В. РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ	44
Шестель О. Г., Старинець О. А. АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СТАНУ	47

РОЛЬ ТУРИЗМУ У ФОРМУВАНІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Субота В. В., *старший викладач*
кафедри фізичного виховання та здоров'я людини,
Черкаський державний технологічний університет

Успішне оволодіння вищою освітою сьогодні залежить від високого рівня здоров'я, яке взаємопов'язане з фізичною активністю. Ефективним засобом реалізації формування здорового способу життя студентів, розвитку та збереженню їх фізичної працездатності слугує оздоровчий туризм.

За даними МОН України навчальною роботою з питань формування здорового способу життя в загальноосвітніх навчальних закладах займаються педагоги-організатори, вчителі, вихователі, психологи та соціальні педагоги. Результатом такої роботи є ефективність проведення, що потребує сучасних підходів і методів, постійного аналізу, впровадження різних методик та засобів. Цей напрям виховання з огляду на сучасні життєві реалії такі як стрімке поширення алкоголізму, наркоманії та інфікування, послаблення виховної функції сім'ї, а також відповідальності батьків за виховання дітей потребує дуже великої уваги та праці. Дослідити й обґрунтувати вплив занять туризмом у ЗВО на формування здорового способу життя студентів зумовило мету нашого дослідження [3].

У ЗВО освітній процес передбачає тісний взаємозв'язок навчання, виховання та оздоровлення студента. Постійне зростання обсягу освіти сьогодні значно впливає на всі допустимі норми сприйняття студентом обсягу знань та характеризується неможливістю повноцінного засвоєння. Великі обсяги інформації, які потрібно запам'ятати студентам, негативно впливають на їх творчі здібності та здоров'я. Насамперед, стан населення України у ХХІ столітті значною мірою визначатиме саме здоров'я. Викорінювання шкідливих звичок, раціональне харчування, раціональний режим праці і відпочинку, оптимальний руховий режим, особиста гігієна, загартовування, тощо є основними елементами здорового способу життя [4].

Раціональний режим праці та відпочинку є необхідною складовою здорового способу життя. Дотримання правильного режиму сприяє чіткому ритму функціонування організму, що в свою чергу створює оптимальні умови для підвищення продуктивності праці, поліпшення працездатності та зміцнення здоров'я.

Зміцнення здоров'я та профілактики захворювань значною мірою залежить від обсягу знань та практичних умінь людей у процесі використання оздоровчих сил природи. Свідомого ставлення молоді у вищій школі до застосування загартовуючих процедур, певного рівня фізичного розвитку та здоров'я можна досягти шляхом роз'яснювання, переконання, організації практичної діяльності на заняттях з фізичної культури та спорту.

Раціональне харчування є наступною складовою здорового способу життя. Порушення фізіологічних законів (рівновага одержуваної і витраченої енергії та відповідність хімічного складу раціону фізіологічним потребам організму у харчових речовинах) є небезпечним для здоров'я [2].

Виконувати зазначені норми здорового способу життя дають змогу заняття туризмом, що є потужним засобом як оздоровлення, так і фізичного розвитку молоді [1]. Сучасна екологічна ситуація: забрудненість повітря, високий рівень шуму, тривале перебування студентів у закритих приміщеннях та інші травмуючі чинники негативно впливають на показники здоров'я, а саме суботній і недільний туристський похід стане важливим засобом оздоровлення і профілактики різних захворювань. У туристичному поході студент виконує сукупність технічних і фізичних дій: силових, витривалих, швидко-силових, складнокоординаційних, які є загальноприйнятими в методиці фізичного виховання, але різноманітніші та природніші за своїм змістом, а також значно ширші.

Оздоровча функція туризму спрямована на відновлення функцій організму, відповідно до всіх форм і видів туризму цілком застосоване визначення «оздоровчий». Оздоровлення учасників здійснюється шляхом зміни виду діяльності та дозованих фізичних навантажень, за допомогою взаємодії з природним середовищем (сонячні та повітряні ванни; купання та інші гігієнічні процедури), а також адаптації до незвичних умов, нормального, повноцінного харчування.

Систематичні заняття туризмом сприяють розвитку позитивних здібностей, позитивно впливають на формування морально-духовної зрілості, несуть нервово-психологічне розвантаження, дають потужний заряд бадьорості й енергії [1].

Формування навичок здорового способу життя сучасного студента є необхідною умовою всебічного розвитку, самовдосконалення та самореалізації. Займаючись туризмом, студенти мають змогу дізнатися багато корисного, налагодити спілкування з однолітками і викладачами, покращити стан свого здоров'я. Здорове тіло, здоровий дух дають можливість успішно та якісно опанувати нові уміння і навички, котрі знадобляться у всіх сферах життя.

У ЗВО однією з найважливіших сфер діяльності має стати формування здорового способу життя та культури дозвілля студентської молоді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамов В. В. Спортивний туризм: підруч. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2011. 367 с.
2. Карпенко П. О., Мельничук Н. О., Пешук Л. В. Особливості харчування та здоров'я. *Журн. практ. лікаря*. 2004. № 5/6. С. 12-14.
3. Мулик К. В., Мулик В. В. Вплив різних видів фізкультурно-оздоровчих занять на рівень здоров'я студентської молоді. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка*. Вип. 139. Т. II / Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка; гол. ред. Носко М.О. Чернігів: ЧНПУ, 2016. С. 118-121.

4. Олексієнко Я. І., Хоменко І. М., Субота В. В. Фізичне виховання та спорт у закладах вищої освіти (теоретико-методичний курс для студентів ЗВО непрофільних спеціальностей) : навч. посіб. : Черкаси : Вид. відділ ЧНУ імені Б. Хмельницького. 2022. С. 328-331.

УДК 640.4:005.412

УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ ТА РОЗВИТКОМ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ

*Ткачова С. С., канд. екон. наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет*

Питанням управління змінами та розвитком приділяється все більше уваги в науковому, практичному та експертному колах. Негативний вплив чинників зовнішнього середовища, пов'язаних з повномасштабним вторгненням РФ в Україну, вимагає від власників, менеджерів ресторанного бізнесу розуміння особливостей управління змінами та розвитком, оволодіння спеціальними науково-методичними підходами, систематизацію практичного досвіду, формування унікальної підсистеми як важливої складової загальної системи ефективного управління бізнесом.

Теоретико-методологічні аспекти управління змінами та розвитком активно розглядаються у наукових працях вітчизняних та закордонних вчених. Особливості управління змінами та розвитком ресторанного бізнесу в умовах воєнного стану розглянуто недостатньо. Це обумовило вибір теми та визначило напрями дослідження, під час якого проаналізовано зміни та визначено тенденції розвитку ресторанного бізнесу України.

Щодо змін та розвитку ринку. Ресторанний ринок України, за показниками 2021 р., оцінювався у 26,5 млрд. грн. або близько 963,4 млн. дол. США; кількість працюючих закладів становила 29,2 тис. Ринок мав загальну позитивну постковідну динаміку, яка оцінювалась у 35%, у порівнянні з 2020 р. За результатами 2023 р. очікуються показники ємності ресторанного ринку на рівні 18-19 млрд. грн. або близько 470-475 млн. дол. США. Ці показники приблизно складають 25-35% зростання, у порівнянні з 2022 р. Оціночна кількість діючих ресторанних закладів в Україні, станом на грудень 2023 р., складає 21,5-23 тис., з яких 10-15% в залежності від регіону країни, почали працювати протягом поточного року [1]. За даними іншого дослідження, кількість учасників ресторанного ринку країни на початку 2022 р. становила 36,5 тис., за час війни відбулось скорочення до 32 тис. закладів [2]. Отже, спостерігається негативна тенденція щодо скорочення ємності українського ресторанного ринку.

Щодо відкриттів нового бізнесу. Підприємницька активність у ресторанному бізнесі може характеризуватися за показником кількості реєстрацій ФОП та ТОВ з ресторанними кведами. Так, у «пандемічному»